

עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ

ד"ח הדירקטוריון

ליום 30.9.2010

תוכן דוח הדירקטוריון

מס' עמוד

4	מאפיינים כללים של קרן הפנסיה	.1
7	נתונים עיקריים בדוחות הכספיים ביניים ושינויים מהותיים	.2
10	תיאור הסביבה העסקית	.3
12	סקירה כלכלית לתקופת הדוח	.4
16	בקורות ונוהלים	.5

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר, 2010 מבטא את השינויים העיקריים במצב העסקי של "עמית" קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ ("הקופה") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של הקופה לשנת 2009, אשר פורסם ביום 9 במרס, 2010.

תמצית דו"ח הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968, מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בקופה במועד הדו"ח וכולל הערכות של הקופה או כוונות שלה נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "הקופה מעריכה", "הקופה סבורה", "צפוי/ה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

פרק א' - מאפיינים כלליים של קרן הפנסיה

"עמית קרן לפנסיה ותגמולים בע"מ" (להלן - החברה) מפעילה קרן פנסיה יסוד (להלן - הקרן) ופועלת במסגרת תקנות החברה ובכפיפות לשינויים ולתוספות שיוכנסו בהם מזמן לזמן על פי ההחלטה שתתקבל על ידי אסיפה כללית מיוחדת ברוב של 75% מהנוכחים ובאישור הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון באוצר (להלן - הממונה).

קרן הפנסיה, אחראית למילוי המוטל עליה לפי התקנות וכספי הקרן משמשים אך ורק למטרות להן מיועדת הקרן.

מטרת הקרן היא להבטיח לעמיתה תשלום פנסיה לעת זיקנה, לברי-קצבה וכן פנסיות לאלמנים, אלמנות ויתומים של פנסיונרים שנפטרו והזכאים לכך על פי התקנות.

המקורות הכספיים נובעים מתשלומי המעסיק והעובד ונצברים מידי חודש בחודשו בקרן הפנסיה.

החברה המתפעלת

הקרן מתופעלת מיום 1.1.93 ע"י "הפניקס פנסיה וגמל בע"מ" (לשעבר הפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ) (להלן - חברת התפעול), בהתאם להסכם ניהול שאושר ע"י הממונה, והינו חלק מתקנות החברה. חברת התפעול מנהלת קרנות פנסיה חדשות.

רשיון מבטח

"עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ" רשיון מבטח שמספרו 1/347, שהוצא בהתאם לסעיף 85 א' לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א - 1981 ותוקפו החל מיום תחילת החוק 1.7.81.

אישור קופות גמל

לקרן אישור קופת גמל לקצבה מס' 1/347, המתחדש מידי חודש על פי החלטת הממונה והינו בתוקף עד ליום 31.12.2010 קיימת מגבלה להפקדות בהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964. אישור קופת גמל ניתן לתקופה מוגבלת ומאחר ועל החברה להשלים את השינוי המבני המתחייב על פי דין.

החברה הגישה מתווה לאגף שוק ההון הבטוח והחיסכון לשינוי מבני לפיו קרן הפנסיה עמית תעבור לניהול הפניקס גמל, שהינה בבעלות הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה המנהלת). במסגרת בדיקת הבקשה הועברו כל המסמכים הנדרשים על פי חוזר האוצר וכן מסמכים נוספים שנדרשו. התקבל אישור רשות המסים למתווה המוצע ביום 1 לנובמבר 2010.

לפי המתווה המוצע קרן פנסיה יסוד עמית תועבר ביום 1 בינואר 2011 לניהולה בנאמנות על ידי הפניקס גמל בע"מ ששמה ישונה לפי הוראות הממונה ודמי הניהול יועלו כדלהלן -

- 7% מדמי הגמולים המועברים בשל עמית פעיל מידי חודש.
- 0.1% בחישוב שנתי מסך הצבירה החדשה ועד לחודש הפרישה לפנסית זקנה.
- בשל עמית מוקפא, שיעור של 0.8% מהצבירה השנתית או 25 ש, הגבוה מבין השניים.
- בשל פנסיונר 5% מהפנסיה החודשית, שמשלמת הקרן לפנסיונר (ללא שינוי).

צבירת זכויות הפנסיה

בקרן מופעלות כיום שלוש תוכניות לצבירת פנסית יסוד לפי הפירוט הבא:

(1) תוכנית צבירת הפנסיה לעמיתים שהצטרפו עד 31.12.1988

בתוכנית זאת, הפנסיה מחושבת עפ"י ותק צבור ושכר קובע.

על פי תקנון הקרן, עמית שהצטרף עד ליום 31.12.1988 רשאי לבחור, לפני מועד תחילת תשלומי הפנסיה, בחירה בלתי חוזרת בין שתי האפשרויות לחישוב פנסיה ועל פיהן נקבע אופן הצמדת תשלומי הפנסיה:

א. הצמדה לתוספת יוקר - לפי אפשרות זו השכר הקובע לפנסיה יחושב על פי השכר הריאלי הממוצע ועל בסיס לוח הפנסיה הישן כדלקמן:

10 שנות וותק	-	30%
לכל שנה נוספת	-	1.4%
שיעור הצבירה המירבי	-	65%

תקופת האכשרה בתוכנית זאת היא 10 שנים מלאות בהן שולמו לקרן התשלומים המגיעים מהמעסיק והעובד.

ב. הצמדה למדד - לפי אפשרות זו גובה הפנסיה יקבע על פי סכום הצבירה שיצטבר לזכות

העמית בהגיעו לגיל הפרישה ועל בסיס חישוב אקטוארי, בתוספת של עד 20%, אולם בכל מקרה הפנסיה לא תעלה על הפנסיה המחושבת לפי אפשרות 1 ולא תפחת מ-5% מהשכר הממוצע במשק (פנסית מינימום).

(2) תוכנית צבירת הפנסיה לעמיתים שהצטרפו החל מ-1.1.1989

תוכנית זאת מבוססת על טבלת צבירת אחוזי פנסיה שנתיים המקנה "מנות פנסיה". התוכנית מאוזנת אקטוארית ברמה אישית, "המנות" מחושבות בעת התשלום לגבי כל הפקדה בנפרד, לפי גיל ומין העמית.

זכויות הפנסיה נצברות כשהן צמודות למדד יוקר המחיה מדי חודש בחודשו.

שיטה זאת אינה מחייבת תקופת אכשרה, אולם קיימת מגבלת פנסית מינימום בשיעור 5% מהשכר הממוצע במשק.

(3) תוכנית לעמיתים שהצטרפו בתקופה 1-3/95 (עמית תקופת הביניים)

תוכנית זו מבוססת על טבלת צבירת אחוזי פנסיה שנתיים המקנה "מנות פנסיה" לפי תשואה של 4.6%. התוכנית מאוזנת אקטוארית ברמה האישית "המנות" מחושבת בעת התשלום לגבי כל הפקדה בנפרד לפי גיל ומין העמית. זכויות הפנסיה נצברות כשהן צמודות למדד מדי חודש בחודשו אך תשלום הפנסיה נעשה בסוף החודש בגין החודש שחלף. אין תקופת אכשרה אך יש דרישה לפנסית מינימום.

קרן סיכון

מטרת קרן הסיכון הינה לצבור עתודות לחיזוקה וביסוסה של קרן הפנסיה. המקור הכספי של קרן הסיכון הוא מניכוי מעמיתים העוזבים ומושכים את סכום הצבירה שלא כפנסיה חודשית, בשיעורים הבאים:

1. 3% מהצבירה - ממשיכות לפני גיל פרישה.
2. 1% מהצבירה - ממשיכות לאחר גיל פרישה.
3. במקרה מות עמית אין מבוצע ניכוי לקרן סיכון והכספים משולמים במלואם למוטבים (נהנים).

שינויים בד"ח האקטוארי

אין.

שינויים בתקנון הקרן

הוגשה בקשה לשינוי תקנון קרן פנסיה יסוד עמית עקב העברתה לחברה מנהלת וכן הגדלת דמי הניהול ושינויים המתחייבים מחזור יישוב תביעות.

הסדר הניהול

קרן הפנסיה והתגמולים של "עמית" מנוהלת באמצעות מוסדות עמית המאוישות ע"י נציגי העובדים, המעבידים והעצמאיים ונציגי חברת התפעול, "הפניקס וגמולים פנסיה וגמל בע"מ" (שהינה חברת בת של הפניקס חברה לביטוח בע"מ).

חברת התפעול מעמידה לרשות החברה, על חשבונה, את כל העובדים נושאי התפקידים ונותני השירותים וכן משרדים ומערכות תפעול וזאת בתמורה לדמי הניהול ששיעורם נקבע בסעיף 144 לתקנון.

להסדר הניהול ניתן תוקף בפרק ח' בתקנות עמית: (הוראות מיוחדות בתקופת ניהולה של עמית ע"י חברת הניהול), עפ"י אישור האסיפה הכללית המיוחדת מיום 24.12.1992 ואישור הממונה על שוק ההון, בטוח וחסכון מיום 15.3.1993, בהתאם לפירוט להלן:

- (1) חברת התפעול רשאית למנות 4 נציגים מטעמה באסיפה הכללית ובמועצה (להלן: "נציגי חברת הניהול").
- (2) לנציגי חברת הניהול באסיפה הכללית ובמועצה - 51% (חמישים ואחד אחוזים) מזכויות ההצבעה. וכן הזכות למנות 51% מהדירקטורים.

החברה קבלה ביום 8.1.02 אישור הממונה הדוחה את יישום חוזר פנסיה 2002/4 בכל הנוגע לקרן הפנסיה עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ.

הסדר הניהול כאמור יסתיים עם העברת קרן הפנסיה עמית לניהולה של חברה מנהלת.

פרק ב' - נתונים עיקריים בדוחות הכספיים ביניים ושינויים מהותיים

מאזן

סך התחייבויות הפנסיוניות ליום 30 בספטמבר, 2010 הסתכמו לסך של 774,372 אלפי ש"ח מול 710,312 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2009 - גידול של כ- 9% הנובע ברובו מהכנסות נטו מיום 1 בינואר, 2010 ועד ליום 30 בספטמבר, 2010 בסך של 52,962 אלפי ש"ח.

להלן נתונים על נכסי הקרן:

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 30 בספטמבר	
	2009	2010
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
46,421	61,833	25,777
877	1,140	1,124
5,809	4,052	5,196
53,107	67,025	32,097
346,525	353,342	338,801
307,601	270,099	387,340
9,141	6,036	16,518
663,267	629,477	742,659
716,374	696,502	774,756
6,062	5,706	384
55,740	49,943	68,699
478,722	469,565	583,891
154,188	152,616	182,357
688,650	672,124	834,947
470,808	434,628	526,093
(236,344)	(228,811)	(233,617)
(16,189)	(21,546)	(27,204)
218,275	184,271	265,272
(17,953)	(2,974)	(29,722)
(206,755)	(202,373)	(217,488)
28,095	39,748	(78,637)
710,312	690,796	774,372
716,374	696,502	774,756

נכסים שוטפים

מזומנים ושווי מזומנים
חייבים ויתרות חובה
סיוע ממשלתי ישיר

השקעות

ניירות ערך שאינם סחירים
ניירות ערך סחירים
פקדונות והלוואות

סך הכל נכסים

התחייבויות שוטפות

זכאים ויתרות זכות

התחייבויות פנסיוניות

התחייבויות צבורות:

לפנסיונרים

למבוטחים פעילים
למבוטחים לא פעילים
סך התחייבויות צבורות

זכויות שייצברו בעתיד:

התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
בניכוי:

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן
צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן

הפרש בין החישוב האקטוארי לבין החישוב החשבונאי בהתאמת
שערוך אג"ח מיועדת מסוג "מירון" ו"ערד" לאומדן השווי ההוגן

סיוע ממשלתי ישיר:

ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי
הישיר לקרן

עודף (גירעון) אקטוארי

סך כל התחייבויות פנסיוניות

סך כל ההתחייבויות

תוצאות הפעילות:

(א) ניתוח והסברים לתוצאות העסקיות והשוואתם לתקופות מקבילות בעבר, התייחסות למרכיבים עיקריים של דוח הכנסות והוצאות, לרבות הכנסות מדמי ניהול, הכנסות מהשקעות ועודף הכנסות על הוצאות.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו		ל-9 חודשים שהסתיימו		
	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
	2009	2010	2009	2010	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
					הכנסות
397	66	72	273	274	ממזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
52,070	12,958	5,351	40,545	21,951	בניירות ערך שאינם סחירים
50,210	15,599	12,477	49,323	24,016	בניירות ערך סחירים
1,501	656	1,639	1,111	3,448	בפקדונות והלוואות
103,781	29,213	19,467	90,979	49,415	
201	49	(41)	139	(593)	הכנסות (הוצאות) אחרות
5,774	1,596	1,978	4,017	5,148	סיוע ממשלתי ישיר
110,153	30,924	21,476	95,408	54,244	סך כל ההכנסות
					הוצאות
1,493	420	438	1,215	1,282	דמי ניהול לחברה המנהלת
104	-	-	-	-	הוצאות מסים
1,597	420	438	1,215	1,282	סך כל ההוצאות
108,556	30,504	21,038	94,193	52,962	עודף הכנסות, נטו מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה

(ב) השפעה של תופעות או אירועים מיוחדים על תוצאות הפעילות

אין.

(ג) השפעת שינויים בהוראות המס, לרבות עקב הסכמים עם נציגות מס הכנסה, על תוצאות הפעילות.

ב-1/1/2000 נכנס לתוקפו חוק ההסדרים (פרטים בפרק 2 סעיף ג' השפעת חוקים תקנות והוראות חדשות על עסקי קרן הפנסיה).

(ד) השפעה של עונתיות על תוצאות פעולותיה של קרן הפנסיה אם היא משמעותית.

דמי הגמולים ששולמו במהלך השנה לחודשים 1/10 ועד 03/10 מתפלגים באופן שווה בכל החודשים פרט לחודשים בהם ההפרשות גבוהות יותר עקב תוספות שכר שבגינם מועברות הפרשות לפנסיה כגון: הבראה, דירוג וכו'.

(ה) שינויים בהיקף דמי הגמולים, תוך התייחסות לדמי גמולים שוטפים וחד-פעמיים.

הקרן אינה מקבלת דמי גמולים חד פעמיים ואין שינוי מהותי בהיקף דמי הגמולים.

(ו) שינויים מהותיים בשיטת חישוב המאזן האקטוארי בהשוואה לתקופה קודמת.

אין.

(ז) פרטים בדבר סכום דמי הניהול שנגבו מהמבוטחים תוך הבחנה בין סוגי הקופות

דמי הניהול שגובה החברה המנהלת ממבוטחי הקרן פנסיה הם 5% מדמי הגמולים ומהתשלומים לפנסיונרים. מבוטחים עם חשבונות מוקפאים חויבו בשיעור של 0.25% מהיתרה הנזקפת לזכותם או 25 ש"ח הגבוה מבניהם.

(ח) תשואת הקרן

א.

תשואה נומינלית שנתית
ברוטו
%

תשואה ממוצעת	
8.85	לתקופת הדוח (ינואר-ספטמבר 2010)
18.37	לשנת 2009
תשואה ממוצעת: (1)	
8.32	לתקופת הדוח (ינואר-ספטמבר 2010)
16.21	לשנת 2009

(1) המועצה בישיבתה מיום 30.11.06 החליטה לאמץ את דיווח אקטואר הקופה, לאחר בירור שערך עם אגף שוק ההון, כי חישוב הרווחים למבוטחים לשנת 2005 יתבסס על ההון הצבור ליום 31.12.05 ללא השווי ההוגן. שיעור הרווחים שיחולקו למבוטחים יעשה לפי חישוב כפי שנעשה בעבר ללא השפעת הערך המהוון של שווי הוגן עתידי. האמור יחול גם לגבי העתיד.

הכנסות והוצאות – מגמות עיקריות

הכנסות

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2010 (להלן : תקופת הדו"ח) התאפיינו בתגודתיות רבה של שערים בשווקים בישראל ובעולם. הרווח מהחלק הסחיר של הקרן הסתכם לסך של 24,016 אלפי ש"ח אשר היווה כ 44% מסך הכנסות הקרן לתקופת הדו"ח. ניירות ערך לא סחירים הניבו הכנסה של 21,951 אלפי ש"ח אשר היוו כ 40% מסך הכנסות הקרן לתקופת הדו"ח. הכנסות מניירות ערך לא סחירים נבעו בעיקרם מתשואה מובטחת על אגרות חוב מירון המונפקות על ידי הממשלה.

הוצאות

לשנה שנסתיימה
ביום 31 בדצמבר 2009
מבוקר
אלפי ש"ח

1,493

לתשעת החודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2010
בלתי מבוקר
אלפי ש"ח

1,282

דמי ניהול

דוח תנועה בקרן הפנסיה -

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2010	
	2009	2010	2009	2010
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח			

583,938	655,109	749,391	583,938	710,312
---------	---------	---------	---------	---------

יתרת הקרן לתחילת התקופה

תוספות לקרן

26,306	6,501	6,723	19,044	19,698
108,556	30,504	21,038	94,193	52,962
134,862	37,005	27,761	113,237	72,660

דמי גמולים ממעסיקים, עובדים ומעצמאיים
עודף הכנסות נטו מועבר מדוח הכנסות והוצאות

סך הכל תוספות לקרן

תשלומים והעברות

3,726	969	1,130	2,820	3,156
4,762	349	1,650	3,559	5,444
8,488	1,318	2,780	6,379	8,600

תשלומי פנסיית זקנה

פדיונות

סך הכל תשלומים והעברות

710,312	690,796	774,372	690,796	774,372
---------	---------	---------	---------	---------

יתרת הקרן לסוף התקופה

סך התחייבויות הפנסיוניות ליום 30 בספטמבר, 2010 הסתכמו לסך של 774,372 אלפי ש"ח מול 710,312 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2009, גידול של כ- 9% הנובע ברובו מתשואה נומינלית ברוטו חיובית בשיעור של 8.85% מתחילת שנת 2010 ועד ליום 30 בספטמבר, 2010.

בתקופת הדוח היקף דמי הגמולים הסתכמו לסך של 19,698 אלפי ש"ח לעומת 19,044 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף משיכות המבוטחים הסתכמו בתקופת הדוח לסך של 5,444 אלפי ש"ח לעומת 3,559 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ותשלומי פנסיית זקנה הסתכמו בתקופת הדוח ל-3,156 אלפי ש"ח לעומת 2,820 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

פרק ג' - תיאור הסביבה העסקית

א. מבנה תחום הפעילות והשינויים החלים בו

תחום פעילות הקרן הינו חסכון לזמן ארוך באמצעות קופות גמל. תחום זה מורכב באופן כללי מקופות גמל (בשם החדש קופות גמל לא משלמות) לסוגיהן השונים ומקרנות פנסיה וביטוחי מנהלים, בשם החדש (קופות גמל משלמות). הקרן פועלת בענף משנה של קרנות פנסיה וותיקות, אשר אינן קולטות מבוטחים חדשים משנת 1995 והלאה.

תחום זה קיבל העדפה לאומית באמצעות הטבות מס, במטרה לקדם את החסכון ארוך הטווח וכפתרון להבטחת הכנסה חודשית לפורשים מעבודה בגיל פרישה תחום זה פועל על פי רגולציה רחבה שהתפתחה רבות בשנים האחרונות מתוך מטרה להסדיר את הפעילות ולמסדה בחקיקה ראשית. החשיפה הגבירה את המודעות של האזרח לכל נושא התשואה, ומגדיל הן את החסכון לטווח ארוך והן את הביקוש לשירותי ניהול נכסים.

במקביל למודעות להבדלים בין התשואות, יהיה צורך להמשיך ולפתח ולקבוע כלים אובייקטיביים לבחינת השוני בין הסיכונים, על מנת שייווצרו כלים להשוואת התשואה של כל אפיק לתשואה של נכסים אחרים בעלי אותו אפיון של סיכון. הרגולטור החל משנת 2009 מחייב את הגופים לפרסם מדד ניהול סיכונים על פי מודל אחיד שאושר על ידי אגף שוק ההון, פרסום מרכיבי תשואה וכן קיימת טיוטא המחייבת את הגוף המוסדי להצהיר על מדיניות ההשקעה שלו ועל יעדי התשואה. פרמטרים אלו יאפשרו לחוסכים להשוות באופן אובייקטיבי את הסיכון הגלום בהשקעות הקופות השונות. כמו כן התחום נפתח לתחרות גדולה ולניידות כספים בין סוגי החסכון לטווח ארוך כתוצאה מפרסום תקנות הניוד המאפשרות למעשה ניוד חלק של כספים בין כל מרכיבי החסכון לטווח ארוך. לדעת החברה אין השפעה של נושא זה על פעילות הקרן מכיוון שמדובר בקרן פנסיה סגורה הזכאית לאג"ח מיועדות.

ב. תקנות, חוזרים וטיטות חוזרים עיקריים שפורסמו על-ידי המפקח בשנת 2009 ועד מועד הדוח

אישור מסלולי השקעה במוצרי חסכון פנסיוני

בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח טיטת חוזר בדבר כללים לאישור מסלולי השקעה במוצרי חסכון פנסיוני. במוצרי חסכון פנסיוני מוצעים שפע רב של מסלולי השקעה. לרבים מן המסלולים מדיניות השקעה דומה ואף זהה, ובחלק גדול מהם מנוהלים נכסים בהיקף כספי נמוך. הסדרת כללים לאישור מסלולי השקעה, לרבות הדרישה לאחד מסלולים בעלי מובהקות דומה, עשויה לתרום הן לשיפור איכות ניהול ההשקעות במסלולי ההשקעה והן לצמצום הבעיות התפעוליות של הגופים המוסדיים. לשמותיהם של מוצרי חסכון פנסיוני ושל מסלולי השקעה חשיבות בבואו של פרט לקבל החלטה מושכלת באיזה מוצר חסכון פנסיוני או באיזה מסלול לבחור. בשנים האחרונות עבר שוק החסכון הפנסיוני שינויים רבים הן בשל שינויים בבעלויות על קופות גמל והן בשל רפורמת הניידות שקבעה שניתן לנייד כספי חסכון פנסיוני בין סוגי מוצרי החסכון הפנסיוני השונים.

לנוכח שינויים אלה וכדי להגביר את השקיפות עלה הצורך לקבוע כללים לאישור מסלולי השקעה במוצרי חסכון פנסיוני וכללים לקביעת שמותיהם. תחילתו של טיטת חוזר זה מיום פרסומו.

מיסוד תשתית בחברות מנהלות של קופות גמל

בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח חוזר בדבר מערך ניהול ובקרת סיכונים בחברות מנהלות של קופות גמל. מטרת טיטת חוזר זה מיסוד תשתית בחברה מנהלת להבטחת אלה:

א. ייעוץ אובייקטיבי, מקיף ורציף לדירקטוריון, לוועדת ההשקעות, לוועדת האשראי ולהנהלת החברה המנהלת, לגבי כל סיכון מהותי לחסכונות המנוהלים בכל קופת גמל שבניהול החברה המנהלת, הגלום בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים.

ב. קיומם של כלים, משאבים ובקורות ראויים לזיהוי סיכונים שוק ואשראי הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים בקופות גמל, למדידתם, למעקב אחריהם ולשליטה בהם.

תחילתו של חוזר זה ביום 1 בינואר 2010.

הסדרת תהליכי העברת מידע בין גוף מוסדי לסוכני הביטוח

בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח חוזר בדבר מבנה אחיד מצומצם להעברת מידע מגוף מוסדי לבעל רשיון. מטרת החוזר הינה, להסדיר את תהליכי העברת המידע בין הגוף המוסדי לסוכני הביטוח, היועצים

הפנסיוניים והמשווקים הפנסיוניים, לצורך ביצוע ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני ללקוח, ולצורך ייעוץ פנסיוני מתמשך. המידע שיועבר מהגוף המוסדי לבעלי הרשיונות השונים, כאמור בחוזר זה, גובש בשיתוף צוות שכלל נציג התאחדות חברות הביטוח, נציג איגוד קופות הגמל, נציג איגוד קרנות הפנסיה, נציג לשכת סוכני ביטוח, נציג איגוד הבנקים ונציג פורום מנהלי ההסדרים. תחילתו של חוזר זה ביום 1 בפברואר 2010.

איתור עמיתים ומוטבים

בחודש ספטמבר 2009 פרסם המפקח טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשס"ט-2009. טיוטת התקנות כוללת בין השאר: הגדרות שונות אשר דורשות התאמות של פנסיה ושל ביטוח, עדכון פרטי זיהוי בסיסיים, פעולות לאיתור עמיתים שהקשר עימם נותק, פעולות לאיתור מוטבים לאחר מותו של עמית, שיעור דמי ניהול. תקנות אלה נכנסו לתוקפן 60 ימים מיום פרסומן.

נוהל איתור עמיתים ומוטבים

בחודש ספטמבר 2009 פרסם המפקח טיוטת חוזר בדבר נוהל איתור עמיתים ומוטבים. מטרת טיוטת חוזר זה הינה יצירת מנגנון אפקטיבי וישים אצל הגופים המוסדיים, לאיתור עמיתים שהקשר עימם נותק ולאיתור מוטבים לאחר מותו של עמית, וכן יידוע העמיתים או המוטבים כי קיימים כספים להם הם זכאים. חוק הפיקוח על קופות גמל קובע, בין היתר, כי בניהול נכסי קופת גמל, במתן שירות לעמיתיהן ובמילוי שאר תפקידיה לפי הוראות החוק, תפעל החברה המנהלת באמונה ובשקידה לטובת כל אחד מהעמיתים, תנהג בזהירות וברמת מיומנות שנאמן מיומן היה נוהג בהן בנסיבות דומות, ותנקוט את כל האמצעים הסבירים לשם שמירה על נכסי קופות הגמל שבניהולה ועל הזכויות הנובעות מנכסים אלה. חובת הנאמנות והחובה לשמור על עניינם של עמיתי קופות הגמל וכן החובה לשמור על עניינם של המבוטחים מחייבת את הגופים המוסדיים לשמור על קשר שוטף ורציף עם כל העמיתים והמבוטחים שאת כספיהם הם מנהלים במטרה לאפשר להם לקבל החלטות מושכלות בזמן אמת באשר לכספם.

תחילתו של טיוטת חוזר זה ביום תחילתן של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשס"ט-2009.

טיטת חוזר בדבר איסוף מידע סטטיסטי

בחודש אוקטובר 2009 פרסם המפקח טיוטת חוזר בדבר איסוף מידע סטטיסטי אגב טיפול בבקשות למשיכה ולהעברת כספים. אופן הטיפול של גוף מוסדי בבקשות למשיכת כספים, לקבלת קצבת זקנה ולהעברת כספים משפיע באופן ישיר על יכולתם של העמיתים לקבל החלטות מושכלות לגבי חסכונותיהם ולגבי התנהלותם הכלכלית.

איסוף מידע סטטיסטי כאמור יאפשר פרסום מדדים אשר יצביעו על יעילות הגופים המוסדיים בטיפול בבקשות למשיכת כספים, לקבלת קצבת זקנה ולהעברת כספים, ואלו יהוו כלי נוסף לעמיתים הפוטנציאליים בבחירת הגוף המוסדי עימו יתקשרו.

תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 1 בינואר 2010.

טיטה שנייה בדבר קידוד מוצרי חסכון פנסיוני

בחודש אוקטובר 2009 פרסם המפקח טיוטה שנייה בדבר קידוד מוצרי חסכון פנסיוני. מטרתה של טיוטה חוזר זו היא לייצר שיטת קידוד אחידה למוצרי החסכון הפנסיוני השונים. בשיטת הקידוד המפורטת להלן ניתן זיהוי חד-ערכי לגופים המוסדיים ולמוצרים בשוק החסכון הפנסיוני. על גוף מוסדי לציין את קוד מוצר החסכון הפנסיוני בהתאם להוראות טיוטת חוזר זה בכל דיווח שלו לרבות דיווחים לעמיתים, לגופים מוסדיים אחרים, למעסיקים, למנהלי הסדר, לסוכני ביטוח או ליועצים

פנסיוניים וכן בכל פרסום לרבות באתר האינטרנט שלו.

תקנות, חוזרים וטיטות חוזרים עיקריים שפורסמו על-ידי המפקח לפני שנת 2009 ונכנסו לתוקף בשנת
2009:

טיטת חוזר בעניין טיוב נתוני זכויות העמיתים בגופים מוסדיים

בחודש אפריל 2008 פרסם המפקח טיטת חוזר בעניין טיוב נתוני זכויות העמיתים בגופים מוסדיים. על
גוף מוסדי לבצע את כל הפעולות הנדרשות במטרה להבטיח קיומם של מערכות מידע ובסיסי נתונים
המכילים נתוני מידע מהימנים, מדויקים, שלמים וזמינים הניתנים לאחזור במהירות ובאפקטיביות.
בטיטת החוזר צוינו הפעולות הנדרשות מהגוף המוסדי לצורך עמידה במטרות המפורטות לעיל בקשר
לניהול וטיוב מידע בדבר זכויות העמיתים, וזאת לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2009.

התאמת מסלול החסכון למאפייני העמית (המודל הציליאני)

ביום 8 ביולי 2009 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון טיטה ראשונה לחוזר העוסק בהתאמת
מסלולי החסכון למאפייני העמית. לטיטה זו צורפה גם טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים
(קופות גמל)(הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשס"ט - 2009.

מטרתם של החוזר והתקנות הינה לקבוע את אופן הצטרפות העמיתים למוצרי החסכון השונים בהתבסס
על המאפיינים הייחודיים להם, ואת האופן שבו הגופים המוסדיים צריכים לנהוג על מנת להתאים את
החסכון לצרכי העמיתים, לאורך כל תקופת החסכון. על הגופים המוסדיים תוטל החובה לקבוע מודל
לסיווג כל העמיתים למסלולי ברירות מחדל, ולהגדיר מסלולי השקעות אשר יוגדרו כברירת מחדל
ויותאמו לטווח תקופת החסכון במועד ההצטרפות ובמהלך תקופת החסכון. החוזר מחייב התייחסות
מיוחדת לחוסכים מגיל 55 ומעלה, מגיל 60 ומעלה, ולמקבלי קצבה. במסגרת התאמת מסלול ההשקעות
לטווח תקופת החסכון תבוצע התאמה של רמת התנודתיות והסיכון.

החוזר מאפשר לגופים המוסדיים לנהל בצד מסלולי ברירות המחדל גם מסלולים "מתמחים" אשר
מבטיחים חשיפה בשיעור שלא יפחת מ-50% משווי נכסי המסלול, או לאי חשיפה, לאפיק או ענף השקעה
מסוים. בטיטת חוזר נוסף העוסק באישור שמות מסלולי השקעה אף הוגדרה מובהקות החשיפה
במסלולי השקעה כ-75% לפחות. על הגוף המוסדי תוטל החובה לבדוק אחת לתקופה כי מסלול
ההשקעות שבו חוסך כל עמית מתאים למאפייניו על פי המודל, ולהעבירו למסלול ברירת המחדל
המתאים לו, בהודעה מראש, אם לא הודיע העמית אחרת.

בבחינת הישימות של טיטת החוזר העלו הגופים המוסדיים מספר בעיות. חלקן מתייחס להחלת החובה
על תיק קיים, בהתייחס לשינוי בתנאי חוזים קיימים, חלקן מתייחס לתמורות המהותיות שיישום החוזר
עלול לייצר בשוק ההון, אחרות לעניין המהותי של החלת החובה על הגופים המוסדיים לסווג את
העמיתים, והסתייגויות מהותיות נוספות. נושא זה נמצא בימים אילו בבחינה נוספת באגף שוק ההון
ביטוח וחסכון.

הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה ותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד – תיקון

ביום 15 בפברואר 2010 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון חוזר שמתקן את חוזר פנסיה 3-2006
שעניינו הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה ותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד. החוזר מתקן את שיעורי
הריבית הדינאמיים להיוון החל מהדוחות ליום 31.12.2009.

טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הרשאה לנהל יותר מקופת גמל אחת). התש"ע-2010

בחודש אפריל 2010 פורסמה טיטת לתיקון הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הרשאה לנהל

יותר מקופת גמל אחת) שעוסקת, בין היתר, במתן רשות לחברה מנהלת אשר ניהלה ביום תחילתו של
חוק התייעלות כלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010) קופות גמל מכל

סוג מסוגי קופות הגמל באמצעות יותר מגוף מתפעל אחד, לנהל באמצעות כל אחד מהגופים המתפעלים
כאמור, קופת גמל אחת מכל סוג כאמור.

טיטת חוזר בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

בחודש מאי 2010 פורסמה טיטת חוזר גופים מוסדיים בנושא בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות,
דוחות וגילויים, שמטרתו לתקן את נוסח ההצהרות ומתכונת הגילוי וכן לקבוע את נוסח חוות דעת רואה
החשבון המבקר ודוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי.

הוראות לעניין דרכי פעולתה וניהולה של המסלקה לחיסכון לטווח ארוך בע"מ.

פורסם בחודש יוני 2010. בימים אלו מוקמת המסלקה לחיסכון לטווח ארוך בע"מ (להלן - "המסלקה"), אשר מטרתה לספק שירותי העברת מידע וסליקה כספית לגופים השונים בתחום החיסכון הפנסיוני, ובכללם לגופים המוסדיים, ליועצים הפנסיוניים, לסוכנים הפנסיוניים ולמעסיקים. מסלקה פנסיונית תייעל את תהליכי העבודה הקשורים בהעברת מידע וכספים, על ידי קביעת מכנה משותף טכנולוגי לכל הגופים המעורבים בשוק הפנסיוני, והסדרת תהליכי העבודה. כפועל יוצא, מסלקה תגביר את מהימנות המידע וזמינותו לכל הגורמים הפועלים בשוק, ותגביר את השקיפות בניהול חסכונותיו של הציבור.

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון מס' 2), התש"ע-2010. ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל בניהול אישי) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון מס' 2), התש"ע-2010.

בחודש יולי 2010 פורסמו התקנות הנ"ל, לפיהן משקיע מוסדי רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור, ובלבד שמתקיימים תנאים אלה: העמלות בשל רכישות או מכירות כאמור לא יעלו על 20 אחוזים מסך כל העמלות ששולמו בשל כלל הרכישות והמכירות שביצע המשקיע המוסדי במהלך השנה. העמלה שתשולם לצד הקשור בשל רכישה או מכירה כאמור לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה בהליך התחרותי, שאינו צד קשור, בשל עסקת רכישה או מכירה זהה או דומה.

הוראות לעניין השקעת גופים מוסדיים באגרות חוב לא ממשלתיות

בחודש יולי 2010 פורסם חוזר לגופים המוסדיים שמטרתו לקבוע הוראות שיחולו על גופים מוסדיים ברכישת אגרות חוב, החל מקבלת מסמכי הנפקה שבעה ימי עסקים לפני ההנפקה, דרך הכנת אנליזה, וכלה בקבלת מסמכי ההנפקה המעודכנים 48 שעות לפחות לפני ההנפקה.

ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים

בחודש אוגוסט 2010 פורסם חוזר לגופים המוסדיים, שמטרתו לקבוע עקרונות ברורים לניהול תחום טכנולוגיות המידע בגופים מוסדיים על פי תקנים מקצועיים מקובלים ועל בסיס עקרונות ממשל תאגידי נאותים הכוללים התייחסות לשיטות, לתהליכים ולבקורות הנדרשים בניהול תחום טכנולוגיות המידע, וזאת במטרה להבטיח את ניהולן התקין ואת תמיכתן בפעילות העסקית והוראות הדין, תוך הקפדה על שמירת זכויות העמיתים

מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

בחודש אוקטובר 2010 פורסם חוזר לגופים המוסדיים, שמטרתו קביעת מבנה של "רשומה אחידה", אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם.

עקרונות לטיפול בעמיתים שהצטרפו לקרנות פנסיה בחודשים ינואר-מרץ 1995 – תיקון

בחודש אוקטובר 2010 פורסם תיקון לחוזר פנסיה 1-3-2009, שעניינו עקרונות לטיפול בעמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה בחודשים ינואר-מרץ 1995. התיקון דן בטיפול בעמיתים שהצטרפו לקרב הפנסיה בימים 30 ו-31 במרץ 1995.

פרק ד' - סקירה כלכלית לתקופת הדוח

שוק ההון

התקופה הנסקרת, ינואר- ספטמבר 2010, נחלקה בצורה כמעט מובהקת לשלושה חלקים - ברבעון הראשון, נמשכה המגמה החיובית בשוק המניות שאפיינה את 2009. אוריה חיובית זו התהפכה ברבעון השני, על רקע החשש מהתפתחות משבר של ממש באיחוד האירופי. עקב כך, נמחקו ויותר כל העליות במניות מתחילת השנה. החל מחודש יולי ובמהלך הרבעון השלישי השוק חזר לרשום תשואה חיובית ואף נכבש שיא חדש במדד ת”א 25. שינוי הסנטימנט בשווקים ברבעון השלישי נגזר ממספר מקורות: הראשון, הסרת הסכנה המיידית לקריסת מדינות בגוש היורו לאור הצלחתן למחזר את החוב. השני, הכרה כי הריבית בארה”ב ואירופה צפויה להישאר ברמות נוכחיות לעוד תקופה ארוכה, דבר שיגרור שימור תנאי ריבית ריאלית נמוכה גם בישראל. השלישי, נתוני מקרו חלשים בארה”ב שהעלו ציפיות לתוכנית הרחבה מוניטרית נוספת ע”י הפד ותרמו לירידת תשואות באג”ח ממשלתי. הרביעי, המשך נתוני מקרו טובים בישראל, תוצאות טובות של החברות לרבעון השני ומספר עסקאות של רכישות ומיזוגים שבוצעו בתג מחיר גבוה ממחיר השוק. בסיכום תקופה - מתחילת השנה מדד ת”א 25 עלה בכ- 7.1%, מדד ת”א 100 עלה בכ- 6% ומדד יתר 50 עלה ב- 6.2%.

הביצועים הטובים בשוק המניות ברבעון השלישי הושפעו מירידת האטרקטיביות של האלטרנטיבות - אג”ח ממשלתי ואג”ח חברות. רמת התשואות באג”ח הממשלתי הארוך (לא צמוד וצמוד) ירדה לשפל חדש. בהתאם, חלה עלייה בהיקף הנפקות אג”ח חברות בכלל ובדירוגים נמוכים בפרט שזכתה לרוח גבית מגיוסים גבוהים בקרנות הנאמנות. רמת המרווחים בין האפיק הממשלתי לקונצרני נותרה יציבה בדירוגים הגבוהים אך המשיכה להצטמצם עם העלייה במח”מ ועם הירידה בדירוגים, דבר שהצביע על ירידה בשנאת הסיכון של המשקיעים. בסיכום תקופה - מתחילת השנה, מדדי תל בונד 20 ותל בונד 60 עלו בכ- 9.9%.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה, עלה מדד המחירים לצרכן ב- 1.9%, מזה תרם סעיף הדיור 1.1%. כתוצאה מחזרה למדדים חיוביים ברבעון השני והשלישי, עלו ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון בתום התקופה הנסקרת לרמת 3.2%-3%. בעוד ברבעון הראשון נרשמה עליית תשואות באפיק השקלי, הרי שברבעון השני, התהפכה המגמה אשר נמשכה לתוך הרבעון השלישי. מהלך זה קיבל רוח גבית מירידת התשואות באג”ח הממשלתיות ל- 10 שנים בארה”ב לרמות של כ- 2.5% לאחר שברבעון הראשון הן כמעט ונשקו ל- 4%. ירידת התשואות באג”ח ממשלת ארה”ב לצד עלייה במניות והיחלשות הדולר הצביעה על המשך אי הודאות בשווקים לגבי מידת וקצב ההתאוששות בכלכלה העולמית.

כלכלת ישראל הציגה במהלך התקופה הנסקרת תמונה חיובית שבלטה בשוק העבודה תוך ירידה בשיעור האבטלה לכ- 6.3%-6.2%, עליה בהכנסות ממיסים וגרעון תקציבי נמוך. יחד עם זאת, החלו ניכרים ברבעון השני והשלישי סימני האטה בקצב הצמיחה דרך האטה בהתפתחות המדד המשולב, ירידה במדד מנהלי הרכש ונסיגה ביצוא התעשייתי. מאידך, סימני האטה שנרשמו ברבעון השני בצריכה הפרטית תוקנו ברבעון השלישי ורכיב זה ממשיך להיות מנוע צמיחה חזק בכלכלת ישראל.

בנק ישראל המשיך להתלבט בין שלושה יעדים במדיניות המוניטרית - עידוד הצמיחה במשק, שימור שע”ח תחרותי ליצואנים וריסון האינפלציה. לאחר שברבעון הראשון הועלתה הריבית בכ- 0.5% לרמה של 1.5%, ברבעון השני, למרות עליה בציפיות האינפלציה, בחר הנגיד לעצור את העלאת הריבית אך להשיק צעדים רגולטורים מרסנים על מתן הלוואות לדיור במערכת הבנקאית. ברבעון השלישי, עם המשך הנתונים שהראו ששוק הנדל”ן אינו מצטנן, האיץ הנגיד את העלאת הריבית, לצד מגבלות רגולטוריות נוספות על אשראי לדיור ובחודשים ספטמבר- אוקטובר הועלתה הריבית ל-2%. לאור ציפיות האינפלציה בשוק, כ- 3%, רמת ריבית זו מגלמת עדיין ריבית ריאלית שלילית שעלולה להביא בעתיד להיווצרות לחצי אינפלציה, במיוחד לאור נתוני המשק הטובים.

מצבה הטוב יחסית של כלכלת ישראל ניכר גם ביחסי שע”ח מול הדולר והיורו. במהלך הרבעון השלישי, הואצה מגמת התיסוף בשקל לאור העלייה בפערי הריבית לטובת ישראל. התיסוף המואץ בשקל, כחלק ממגמה עולמית של היחלשות הדולר מול מטבעות מובילים, אילץ את בנק ישראל להגדיל את היקף רכישות המט”ח בחודשים ספטמבר- אוקטובר בהיקפים של מאות מיליוני דולרים. כתוצאה מכך בסוף ספטמבר 2010 הגיעו יתרות המט”ח של ישראל לשיא של כ- 66 מיליארד דולר לעומת כ- 42 מיליארד בתחילת 2009. בפעולותיו, הצליח הנגיד עד כה לכל היותר לבלום במעט את התחזקות השקל אך לא לשנות את המגמה.

שווקי הכספים בחו"ל

האירוע המרכזי שהשפיע על שוקי ההון בארץ ובחו"ל במחצית הראשונה, היה החשש מחדלות פירעון של יוון וזליגת הבעיות שם גם למדינות חלשות נוספות בגוש היורו. הצלחה במחזור החוב של מדינות אלו הסירה את החשש מקריסה בטווח הנראה לעין אך בעיית החובות המאמירים של מדינות גוש היורו וארה"ב נותרה בעינה והיא צפויה להמשיך וללוות את שוקי ההון והכספים לעוד תקופה ארוכה. חלק מהמדינות בסיכון השיקו צעדים פיסקאליים שאמורים להקטין את הגרעון בטווח הארוך, אך אין בכך די באם לא יחול שיפור של ממש בקצב הצמיחה. בארה"ב המשיך הבנק הפדרלי לחדר כי העלאת ריבית אינה צפויה בטווח הקרוב. שמירת הריבית הנמוכה ללא לחצי אינפלציה תרמה לביצועים חיוביים של שוקי המניות המרכזיים, בעיקר בחודש מרץ וברבעון השלישי. במקביל, נתונים חלשים משוק הנדל"ן ומשוק העבודה שהמשיכו להתפרסם במהלך הרבעון השלישי תרמו דווקא לביצועים חיוביים בשוק המניות והאג"ח על רקע התפתחות ציפיות להשקת תוכנית הרחבה מוניטרית חדשה (QE2). על בסיס התוכנית הראשונה (QE1), שבמסגרתה נרכשו אג"ח ממשלתיות, עלו ציפיות למהלך דומה ובהתאם נרשמה ירידת תשואות באג"ח ממשלת ארה"ב והיחלשות ניכרת בדולר למול המטבעות המובילים. הדי מהלכים אלו השפיעו על התנהגות שוקי ההון בכל רחבי העולם ובאו לידי ביטוי גם בשוקי הסחורות שהאמירו לגבהים חדשים בראשן הזהב, הסחורות החקלאיות והמתכות לתעשייה.

תוצאות החברות לרבעון השני היו ברובן טובות אם כי בלט שהשיפור בשורת הרווח הנקי נבעה יותר מהתייעלות מאשר מצמיחה במכירות. בנוסף לכך, חברות ברחבי העולם המשיכו ליהנות מתנאי מימון נוחים ומנגישות גבוהה למימון חדש. קופות המזומנים הגדלות עודדו עלייה בחלוקת דיבידנד, רכישות חוזרות של מניות ועסקאות M&A, שתרמו כשלעצמן לעליה באטרקטיביות של אפיק המניות.

בסיכום התקופה - מתחילת השנה עלה מדד MSCI העולמי ב- 0.92%, מדד S&P500 עלה בכ- 2.4%, מדד נסדא"ק עלה ב- 4.4%, מדד יורו סטוקס 50 ירד ב- 7.32%, מדד שנחאי (CSI300) ירד ב- 17.9%, מדד BOVESPA בברזיל עלה ב- 1.23% ומדד MSCI של השווקים המתפתחים עלה ב- 8.7%.

לאחר תאריך המאזן, נמשכה המגמה החיובית בשוקי ההון. שני אירועים מרכזיים שריתקו תשומת לב בתחילת נובמבר, הסתיימו בהתאם לצפוי. הראשון - בבחירות לקונגרס, חיזקו הרפובליקאים את כוחם ובכך נחלש כוחו של הנשיא אובמה להמשיך במדיניות הפיסקאלית הנוכחית, שעד כה לא הביאה את התוצאות הרצויות. ההשלכות העתידיות על הכלכלה, עוד יתבררו. השני - הבנק הפדרלי הכריז על היקף תוכנית ה-QE2 לפיה תבצע רכישה של אג"ח ממשלתיות ארוכות בקצב של 75 מיליארד דולר בחודש, עד לתקרה של 600 מיליארד דולר ועד 300 מיליארד דולר נוספים ממסגרות אחרות. תגובת השוק - היחלשות נוספת בדולר למול היורו והין, ירידת תשואות באג"ח ממשלתיות בארה"ב ועליות בשוקי המניות והסחורות.

פרק ה' – בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי (sox 302)

בעמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ (להלן: "עמית"), חלות הנחיות המפקח לפיהן מתנהל תהליך בהתאם לעקרונות סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", כמפורט להלן. בעקבות הנחיות שהוציאה הרשות לניירות ערך בארה"ב, במסגרת חוק "סרבנס אוקסלי" (Sarbanes-Oxley Act of 2002), פרסם הממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון (להלן "הממונה") בשנים 2006-2007 חוזרים המטילים על הגופים המוסדיים לצרף לדוחות הכספיים הצהרות של המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של הפניקס ביטוח, הפנסיה והגמל ועמית (להלן "הגוף המוסדי") וקיומן ויעילותן של בקורות פנימיות, שנועדו להבטיח שמידע מהותי המתייחס לגוף האמור מובא לידיעתם. בהתאם לאמור, הקבוצה קיימה את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק Sarbanes-Oxley, שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות בגוף המוסדי. הנהלת עמית, בשיתוף המנכ"ל ומנהלת הכספים של עמית, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של עמית. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הפנסיה ומנהלת הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של עמית הינן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שעמית נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2010 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הפנסיה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הגמל על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של עמית וקיומן ויעילותן של בקורות פנימיות ביחס לדוחות כספיים אלה מצורפות להלן בנספח לדוחות הכספיים.

אחריות בקרה פנימית על הדיווח הכספי (sox 404)

הממונה פרסם חוזר ליישום הוראות סעיף 404 לחוק "סרבנס אוקסלי" באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת רואה החשבון המבקר לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי. יישום החוזר, אשר עודכן ב- 18.8.2010 מחייב ביצוע תהליך של בחינה רחבה של התהליכים המרכזיים של עמית ונהלי העבודה והבקרה הקשורים בהם. החל מהשנה שמסתיימת ביום 31 בדצמבר 2010, תיכלל הצהרת ההנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. בהתאם לטיטת החוזר הצהרות ההנהלה בדבר קרנות פנסיה (המתופעלות במערכות ביטוח חיים) צפויות להידחות לדיווח במסגרת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011.

נכון למועד עריכת הדוח, סיימה עמית את שלב זיהוי החשבונות והתהליכים העסקיים המהותיים הכולל זיהוי בקורות פנימיות רלוונטיות לסיכונים הקשורים לדיווח כספי וגילוי נאות ומיפוי חשבונות ותהליכים עסקיים מהותיים, תיעוד התהליכים המהותיים, הערכת הסיכונים והבקורות הקיימות והערכת מידת יעילות הבקורות, לרבות ניתוח הפערים הקיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית ואת שלב אימות תיעוד התהליכים העיקריים שמופו לרבות אימות הבקורות שתועדו בתהליכים אלו. אחריות על תיקון הליקויים בבקרה הפנימית הוטלה על המנהלים אשר אחראים על ביצוע התהליכים שזוהו כמהותיים לדיווח הכספי. נקבעו לוחות זמנים להשלמת תיקון הליקויים בהתאם להנחיות המפקח ומבוצע מעקב אחר העמידה בהם. כמו כן, סיימה עמית את שלב קביעת תיחום הפרויקט (ה-scoping) של הדיווחים הנלווים.

17 בנובמבר, 2010
תאריך

מוטי דהן
מנכ"ל

נפתלי שלו
יר"ר (זמני) מועצת עמית